

**МАРИАНА ТИНЧЕВА-ЕКЛЕСИЯ
ОПАСЕН ПОДАРЪК ЗА
РОЖДЕНИЯ ДЕН**

chitanka.info

*„Неправедният нека върши още неправда;
нечистият нека се още скверни; праведният нека
върши още правда, а светият нека се още
осветява. Ето, ида скоро, и отплатата Ми е с
Мене, за да въздам всекому според делата му.“*
(Откров. 22:11-12)

Антония отвори входната врата и кучето Майк, което я чакаше по това време, изляя от радост. От кухнята идваше мирис на приготвена скара, а телевизорът в хола гърмеше. Щом чуха Майк, Яничка и Тома спряха музиката. От кухнята, препасан с домашната престилка на мама и с букет рози в ръката, излезе Андрей. По същото време от хола долетя песента „Честит рожден ден на теб...“, а когато двамата млади отвориха широко вратата, добавиха към песента „мамо“ и поканиха Антония към масата, приготвена за тържество.

— Какво са направили, мъничките ми добри дечица? — тя дори не успя да се съблече и да остави чантата си: — Аз също исках да ви изненадам с някакви вкусотиини, реших, че сте забравили за този мой ден, а вие сте приготвили масата и ме чакате!

Яничка поднесе малко букетче с три фрезии и прегърна майка си:

— Ние с Андрей не се научихме да сме добри кулинари като теб, но Тома помогна да приготвим пържолите и гарнитурата; тортата купихме от „Неделя“; личният ти подарък е доста скромнен — ютия, с която да гладим, защото вчера старата изгоря. Нали знаеш, че нямаме възможност за по-скъпи подаръци.

— И до кога да повтарям, че вие тримата сте моя скъп подарък? Колко пари сте дали за мен! — тя седна в канапето, покрито сега с любимия ѝ китеник, плетен някога от нейната майка в гр. Елена. Очите ѝ спряха на двете цифри-свещички 51, забодени в тортата. Тома забеляза погледа ѝ:

— Не са толкова много годините ти. Бих казал, че си на 40. Ти си по-жизнена от нас с Яни. — той прегърна жена си и целуна косите ѝ.

— Хубаво е, че сме си скъпи всички тук. Когато имаме празник, къщата става голяма и ние не искаме да мислим за друго жилище...

Преди три години съпругът на Антония почина внезапно и от тогава цялата грижа за двете им деца студенти Яничка и Андрей, паднаха върху нея. Тогава Андрей беше на 19 години, току-що завършил гимназия и записал английска филология, а Яничка — на 21. Тя дружеше с Тома, ходеха заедно на екскурзии, помагаша си със записки на лекции. Той беше толкова скромно, услужливо момче, че му казваха Тома Верни. Беше роден на село. Майка му починала, когато бил десетгодишен и от тогава се научил да върши всичко в домакинството, за да помага на баща си в отглеждането на по-малката му сестричка. Като завършил гимназия с отличен успех, приели го за студент в Икономическия институт. На квартира, с малко пари, той се беше захванал да мие коли в автомивка с денонощен график. Откакто започна да идва на гости в апартамента при мама Тони и Яни, почувства, че не иска да си отива в квартирата — тук беше открил онова, което е загубил твърде рано: обичта на жената. Преди две години с Яни се ожениха. Антония им предложи да живеят в хола на апартамента, Андрей си остана в неговата детска стая, а за мама Тони, която работеше едновременно две професии, остана на леглото в трапезарията. И това ѝ стигаше. Преподаваше литература в гимназиално училище, а след работа отиваше да мие входове на жилищни блокове, за да помогне в издръжката на децата. Въпреки всичко едва смогваха: беше краят на януари 2003 г. — време на непрестанно покачване на цените и много работа срещу минимална заплата. През зимата наставаше капитална грешка, от която много семейства изпадаха в шок: парите им стигаха или само за храна или само за отопление... Яни и Томчо искаха да имат свое дете, но как ще се грижат за него, къде да живее и то?...

Тази вечер, почетена за рождения ден в официалното кресло на хола, мама Антония отмести погледа си към екрана на телевизора — започваше предаването „Стани Богат“ Водещата красавица съобщи на зрителите, че имат страхотен шанс — джакпотът е достигнал десет милиона лева! „Десет милиона?“ — Яничка носеше порциите и спря до вратата: „Какво ще направим ние, ако имаме десет милиона?“ Брат ѝ закачливо се засмя: „Ако човек с икономически си знания не знае

какво ще прави десет милиона лева, какво да кажат хората без такова образование?“

Сега Тома се намеси:

Моята 70 годишна съседка на село, която живееше със 70 лева на месец, каза преди три години, че ако спечели 1 000 лева, цяла седмица ще яде печени пилета; по-голяма сума не би могла да управлява — както 90 на сто от хората: живеят по милост...

— Мамо, ти какво ще направиш, ако получиш 5 милиона долара, наследени от твоя починала сестра в Америка? — Яни постави най-голямата порция на рожденичката, но не очакваше, че въпросът ще я затрудни.

— 10 милиона? — повтори въпроса и огледа всички наоколо: — Сигурно ще купя жилище за вас, за да живеете самостоятелно, да имате свои деца... Ще купя нов дом и на Андрей, за да има къде да посрещни свои приятели. Ще си купим кола, ще пътуваме много... Няма да чистя входовете, а ще си почивам, защото вече чувствам годинката на гърба си — тя отново погледна свещичките върху тортата.

— Мамо, ти сега забрави да кажеш, че ще направиш дом за гаврошовци. Помниш ли преди четири години като доведе вкъщи едно момче без родители? Беше открила в него дарба да прави фигурки от кал и реши, че ако имаш пари...

— Сигурна ли си, че нямаш сестра в Америка? — Яни вече виждаше и новия дом, и колата, и децата си...

— Сигурна съм. И не бих желала децата ми да наследяват богатство, за което не са работили! По-добре е да сме заедно тук, да завършите и да започнете да печелите... Наздраве! — тя вдигна чашата, в която Андрей й наля с вино.

Звънецът звънна. Преди да стане, Яничка вдигна чашата си и каза:

— Наздраве, хубава, но старомодничка наша! Нали разбираш колко печелиш с честен труд — около триста лева. — обичаше да казва, което мисли, но за да не засегне майка си, я целуна: — Вече чувствам, че като се върнахме от пътешествието в страната на мечтите, достатъчно ни е щастието на този рожден ден! Ако не е мама, нямаше да бъдем и ние; нямаше да имаме това жилище... Я да видим кой идва за празника?

Беше съседката Ванда със саксия от райската ѝ градинка на балкона. Десет години по-възрастна, тя не забравяше рождения ден на Антония, защото си бяха като две сестри. Яничка я покани, гостенката пристъпи прага, ала като видя празничната маса, се смути:

— Идвам само да поздравя едно пораснало „момиче“, да му честитя рождения ден и да пожелая мир на цялата ви къща! — тя остави саксията пред Антония, прегърна я и поиска да си отиде. Но Андрей вече носеше стол за гостенката и го пъкна в мястото до майка си.

— Чакахме те! Има порция и за теб, и за чичо Митко, ако позволиш да го поканим...

— Ще го поканиш, ако е вкъщи. — през лицето ѝ сякаш мина ток и не се въздържа: — Трябва да се качиш до седмия етаж, там гледа „Дързост и красота“, защото иска да играе на живо Ерик Форестър с млада любовница...

— Внушаваш си! — Яничка поиска да я развесели: — Американеца Ерик Форестър от филма е богат, а пенсията на чичо Митко е 160 лева. През зимата не му стига за кутия шоколадови бонбони — да не мислиш, че неговата млада Ева ще го търпи без пари? Тя е на 30 и може да си намери младо гадже. Той пак се върне при теб...

— Хич да не си идва; на мене ми стига срама хората да говорят, че старият ми глупак се е „подмладил“. Разправял пред пенсионерите вън, че искал да прилича на Ерик Форестър... Развратник! — тя сложи ръката си на устата, защото не искаше да изговори такава дума пред масата и да обърка празника на съседите, но нали трябваше да излее болката си на пренебрегнатата „жена на Форестър“...

Когато Ванда се успокои и отпи глътка вино, започнаха новините. Появиха се десетки млади българи, пожелали да бъдат доброволци във войната на САЩ с Ирак. Преди седмица съобщили, че за тази цел на българските момчета предлагат по сто долара на ден — сума, почти равна на средна месечна заплата тук. Ванда пък разбрала и каза, че американците ще дават на чуждестранните доброволци по шест хиляди евро на месец. Като чу тази цифра, Тома стана и извика: „Отивам!“ Приеха го като шега, защото никой не можеше да си го представи с пушка или друго средство за убийство... Секунди след съобщението и Андрей вдигна ръка: „Отивам!“ Около масата се

засмяха. Всеки си даваше сметка, че мъжете в компанията искаха да заминат на война не от лични убеждения за справедливост, а защото Америка, по-голямата военна сила, предлага на чужди волнонаемници 6 хиляди евро на месец. Тази сума работник в производството на хляб или един учител в България би получил за четири-пет години. През ума на двамата кандидат-доброволци не минаваше мисълта, че могат да бъдат убити заедно с други американски войници, получили за същата работа повече от тях.

Антония отмести порцията пред себе си, останала на половина.

— Не знаех с какви мъже живея под един покрив — не са носили пушка, но искат да бъдат войници на живо, за да печелят. А защо не попитате колко ще получат хората на Ирак, чиито къщи ще бъдат разрушени и децата им ще бъдат убити?

Андрей поиска да утеши майка си:

— Ние с Томчо ще бъдем от миротворците; ще излезем напред и ще кажем силно: „Плийс, пийс!“ (Молим за мир!) — представяше си, че е в компания на приятели, които ще изпълнят молбата му и ще се прегърнат. Сега Яничка го попита:

— А ако някой отговори на детската ти илюзия с картечница? Аз не пускам никого дори на шега!

След миг говорителката съобщи, че военните в САЩ все още не са поискали помощ от България, но това се очаква. Ванда предложи за Ирак да замине българският Форестър, да спечели поне пари, но и там нямамо да го вземе никой, защото е на 62...

Яничка смени канала на телевизионната програма: сега на екрана вървеше американски филм „Войник“. За десет минути пред очите на всички гледащи се изля най-бруталната и безчовечна инквизиция, при която се показва как войнишка ръка снема на живо скалпел, как тази ръка е длъжна безотказно да застреля майка с дете в скута й... Сценаристите са имали наглостта да твърдят, че предлагат филм от бъдещето, защото в ниската част на екрана се изписваха години — 2015, 2017, 2020-та и местата в Европа, където се предполага, че ще се случат действията. И Антония поиска да смени програмата, но преди да извърши това каза по-гневно от съседката си преди минути:

— По-добре да умъртва утробата си, ако някога видя с очите си, че моят син ще извърши такива злодеяния, за да ми донесе пари! — тя

изключи екрана напълно. Стана да потърси кибрит, за да запалят свещичките на тортата.

— Но това е само един филм, а не е събитие от живота, не си струва да се натоварваш психически! — Андрей беше любимото ѝ дете, което винаги прокарваше ръката си по гърба ѝ, за да я успокои: — Ако ние с Томчо спечелим много пари, за следващия ти рожден ден ще ти подарим къща с градина и собствен нов автомобил...

— Никога няма да вляза в жилището, ако знам, че е спечелено с пари от войната, където някой е изпълнявал роля на наемен убиец! И няма да взема от вашия хляб... — тя стана и отиде в кухнята.

— Дяволската кутия ни развали празника! — Яничка усети, че майка ѝ избяга от следващите думи за предстоящото световно събитие.

— Хайде на дискотека с мама и леля Ванда! — предложи Андрей: — Там ще се веселим и ще танцуваме. Видеоето няма да излъчва новините за войната и тя ще забрави какво сме говорили.

Той тръгна, за да съобщи на Антония новото си намерение. Но не го направи: тя вече носеше стъклените чинийки за шоколадовата „Неделя“, купена специално за празника с малкото спестени пари от децата ѝ.

Тортата беше истинско вълшебство от аромати и кремове!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.